11 Αυγούστου 2009

Ο Άγιος Νήφων Β΄, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (μέρος 1ο)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

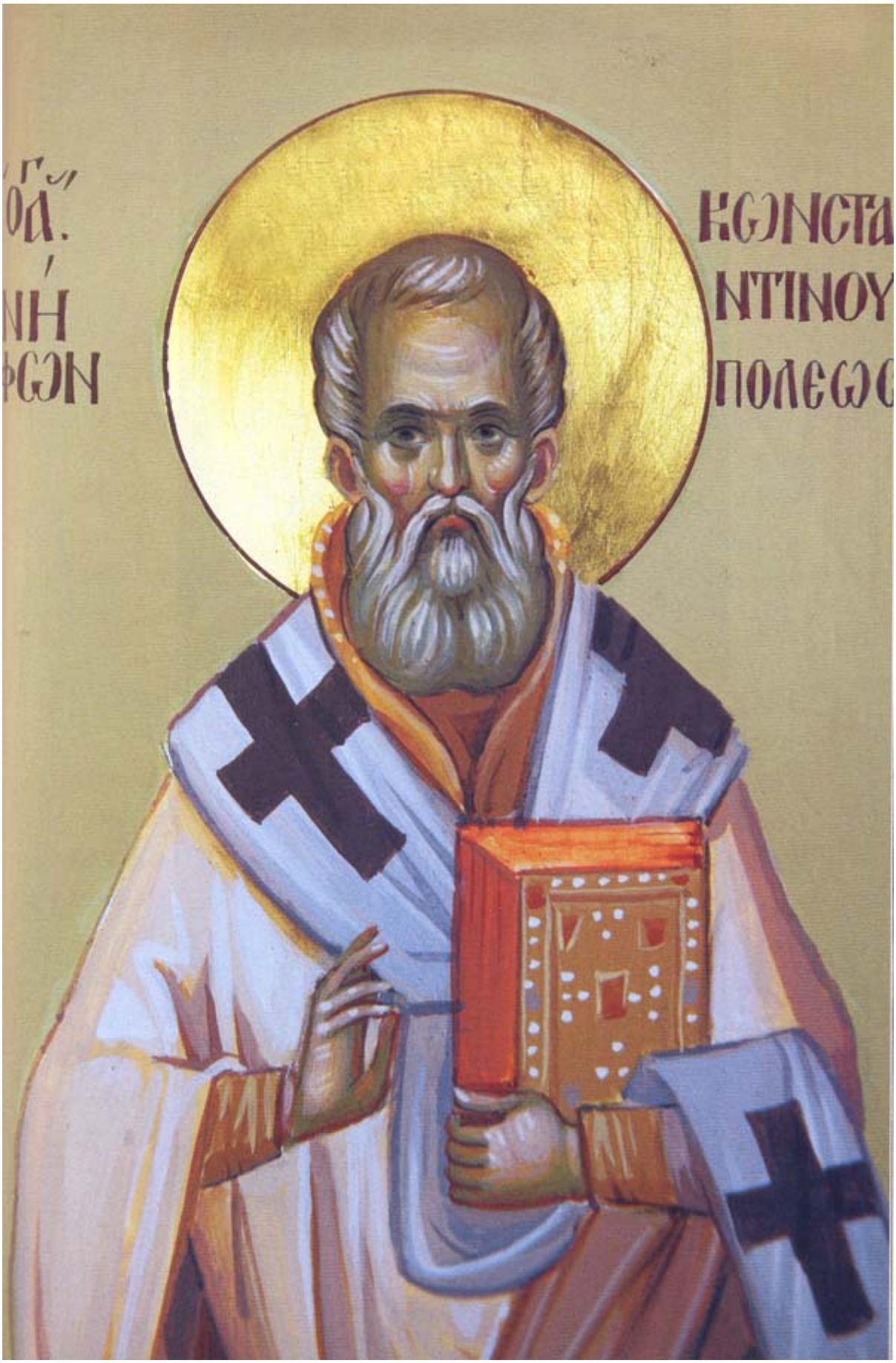
ΚΩΝΣΤΑ
ΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΕΩΣ

Ο κατά κόσμον Νικόλαος γεννήθηκε

στην Πελοπόννησο στα μέσα του 15ου αιώνος από επιφανείς κι ευσεβείς γονείς. Τα πρώτα γράμματα τα διδάχθηκε στην πατρίδα του. Δασκάλους είχε τον Ευθύμιο και τον ιερομόναχο Ιωσήφ. Τον δεύτερο ακολούθησε στην περιοδεία του. Στην Επίδαυρο συνάντησαν τον ενάρετο ασκητή Αντώνιο. Ο Νικόλαος υποτάχθηκε σε αυτόν και μετά από καιρό εκάρη μοναχός κι ονομάσθηκε Νήφων. Είχε ως εργόχειρο την καλλιγραφία. Μετά την κοίμηση και τον ενταφιασμό του Γέροντός του Αντωνίου θέλησε να υποταχθεί σε άλλο Γέροντα. Πληροφορήθηκε για τον ενάρετο και σοφό Αγιορείτη ιεραπόστολο Ζαχαρία και πήγε να τον συναντήσει στην Ήπειρο. Ο ιερομόναχος Ζαχαρίας τον πήρε στη συνοδεία του. Ο Νήφων τον ακολούθησε πιστά στις ιεραποδημίες του στην Ηπειρο, Βόρεια Ηπειρο, Μακεδονία κι Αχρίδα, όπου κήρυττε μαζί του. Στην Αχρίδα κλήρος και λαός ζήτησαν να γίνει ο σεβαστός κι αγαπητός Ζαχαρίας επίσκοπός τους. Εκείνος παρά τις αντιρρήσεις του τελικά δέχθηκε. Τότε ο Νήφων ζήτησε να αναχωρήσει σε ήσυχο μέρος. Ο Γέροντάς του δεν ήθελε να τον αποχωρισθεί, γιατί τον ήθελε συμπαραστάτη και συνεχιστή του έργου του. Μόνο κατόπιν θείου οράματος ο Ζαχαρίας του επέτρεψε να φύγει λέγοντας: «Ύπαγε, ω τέκνον, όπου σε οδηγήση ο Κύριος, τον όποιον παρακαλώ ο ανάξιος να με αξιώση να σε δω πάλιν εις την παρούσαν ζωήν, όταν βέλη ή θεία πρόνοια».

Ο Κύριος τον οδήγησε στό Άγιον Όρος. Κατά τον άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη: «Ο Μακάριος Νήφων λαβών συνοδοιπόρον την ευχήν του Αρχιερέως έτρεχεν εις το Άγιον Όρος, ως αετός υπόπτερος, και πηγαίνωντας εις την σεβασμίαν μονήν τού Βατοπαιδίου, και προσκυνώντας τα ιερά θαυμάσια της Υπεραγίας Θεοτόκου, εζήτησε και ήβρεν εκεί πολλούς εναρέτους άνδρας, των οποίων έγινε πρόθυμος ζηλωτής». Πόσο διάστημα έμεινε στη μονή Βατοπαιδίου δεν γνωρίζουμε.

Κατόπιν επισκέφθηκε τις μονές Παντοκράτορος, Μεγίστης Λαύρας και τις Καρυές, όπου βρήκε πολλούς ενάρετους άνδρες και τον Πρώτο Γαβριήλ. Στη μονή Διονυσίου, χειροτονήθηκε διάκονος και ιερεύς. Ήταν πολύ αγαπητός από όλους τους Αγιορείτες για τη σπάνια σοφία του και ταπείνωση. «Όλοι εθαύμαζαν την σύνεσιν των λόγων του· ότι τόσον γλυκύς ήτον εις το λέγειν, όπου δεν εδύνατο τινάς να τον χωρισθή αλλά από την γλυκύτητα των λόγων του αλησμονούσε και την σωματικήν τροφήν».

Η φήμη του ως ενάρετου και σοφου ανδρός έφθασε και στη Θεσσαλονίκη. Μετά τον θάνατο του εκεί μητροπολίτου Παρθενίου κλήρος και λαός ζήτησε ποιμένα του τον Νήφωνα. Εξελέγη μητροπολίτης Θεσσαλονίκης παρά τη θέλησή του το 1482. Κήρυττε καθημερινά, αποκρούοντας τα δόγματα των λατινοφρόνων, παρηγορούσε τους καταδυναστευμένους από τους κατακτητές, παρακινούσε τους πλούσιους να βοηθούν τους φτωχούς και ο ίδιος επισκεπτόταν τους ασθενείς και ανήμπορους.

Η ιλαρά διδασκαλία του συχνά μετέβαλλε και τους απίστους. Ως μέλος της πατριαρχικής συνόδου ο Νήφων συνάντησε στην Κωνσταντινούπολη τον Γέροντά του αρχιεπίσκοπο Αχριδών Ζαχαρία, ο οποίος απεβίωσε εκεί κι εκηδεύθη κι ετάφη από τον αφοσιωμένο του μαθητή. Μετά τον θάνατο του πατριάρχη Συμεών προβιβάσθηκε ο Νήφων στον πατριαρχικό θρόνο το 1486. Παρέμεινε σε αυτόν επί διετία συνεχίζοντας το πλούσιο κηρυκτικό και αγαθοεργό του έργο. Μετά παραίτησή του κατέληξε στη μονή του Τιμίου Προδρόμου Σωζοπόλεως. Το 1497 εκλήθη πάλι στον πατριαρχικό θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως. Το επόμενο έτος εξορίσθηκε λόγω ταραχών και μέσω Αδριανουπόλεως έφθασε στη Βλαχία. Του ζητήθηκε να επανέλθει για τρίτη φορά στον πατριαρχικό θρόνο το 1502 αλλά δεν δέχθηκε.

Στη Βλαχία μετέβη κατόπιν επίμονης προσκλήσεως του ηγεμόνος Ράδουλου του Μεγάλου (1496-1508), για να διορθώσει τα εκκλησιαστικά πράγματα και να διορθώσει τα ήθη του λαού. Όλοι τον δέχθηκαν «ως από Θεού πεμπόμενον». Τον συνόδευαν οι όσιοι μαθητές του Μακάριος και Ιωάσαφ. Συγκάλεσε τοπική σύνοδο και έλαβε σημαντικές αποφάσεις για την καλύτερη διοργάνωση της Εκκλησίας. Για το μελίρρυτο κήρυγμά του, τον ονόμασαν νέο Χρυσόστομο. Έσωσε τη Ρουμανική Εκκλησία από την παπική προπαγάνδα, την ηθοφθορία κι αμέλεια του κλήρου και του λαού. Όλοι δόξαζαν τον Θεό για την ευεργετική παρουσία και το σωστικό έργο του. Επειδή όμως ο ηγεμόνας στράφηκε σε παράνομες πράξεις και ο άγιος δεν τις ανεχόταν, αλλά σθεναρά τις ήλεγξε, στράφηκε εναντίον του με σφοδρότητα. Έτσι ο δίκαιος και ομολογητής άγιος αναγκάσθηκε να αναχωρήσει και να επιστρέψει με τους δύο μαθητές του στό Άγιον Όρος. Άπό όπου περνούσε κήρυττε τον λόγο του Θεού στους χριστιανούς.

Συνεχίζεται...